

انواع حج و عمره

انواع حج و عمره

مسئله ۲- حجّی که انسان انجام می دهد، یا آن را برای خود به جا می آورد و یا به نیابت از دیگران ؛ که این نوع حج را «حج نیایی» می نامند. حجّی که انسان برای خود به جا می آورد، دو نوع است: واجب و مستحب.

مسئله ۳- حج واجب، یا بر اساس اصل شریعت واجب می شود که آن را حجة الاسلام می نامند ؛ و یا بالعرض به جهتی مانند نذر یا بطلان حج، واجب می شود.

مسئله ۴- هر یک از انواع حج، یعنی حجة الاسلام و حج نیایی، دارای احکام و شرایطی است که در بخش اول و در دو فصل بیان خواهد شد.

مسئله ۵- همچنین حج به سه نوع تمتع، افراد و قران تقسیم می شود. نوع اول حج (تمتع) بر افرادی واجب است که وطن آنها بیش از ۴۸ میل (تقریباً ۹۰ کیلومتر) از مکه فاصله داشته باشد. نوع دوم و سوم حج (افراد و قران) نیز بر کسانی واجب می شود که ساکن مکه هستند و یا محل اقامت آنان کمتر از مسافت مذکور از مکه فاصله دارد. حج تمتع در برخی مناسک و اعمال، با دو نوع دیگر حج تفاوت هایی دارد.

مسئله ۶- تفاوت حج تمتع با حج افراد و قران در این است که حج تمتع، عبادتی است متشکل از عمره و حج ؛ و عمره - که بخش اول آن است - مقدم بر حج است و میان آن دو، فاصله ی زمانی وجود دارد، و در آن فاصله انسان از احرام خارج می شود و تا زمان مُحرم شدن برای حج، بهره گیری (تمتع) از آنچه بر مُحرم حرام است، برای او حلال می گردد، و از این رو عنوان «حج تمتع» برای آن مناسب است. و حج، بخش دوم آن به شمار می آید، و باید هر دو آنها در یک سال انجام شود، بر خلاف حج افراد و قران که تنها حج را شامل می شوند، و عمره، عبادتی مستقل از آن ها به شمار می آید و «عمره ی مفرده» نامیده می شود، از این رو ممکن است عمره ی مفرده در یک سال ؛ و حج افراد یا قران در سال دیگر انجام شود.

مسئله ۷- عمره ی تمتع و عمره ی مفرده، احکام مشترکی دارند که در بخش دوم خواهد آمد و تفاوت هایی دارند که در مسئله ۱۶ بیان خواهد شد.

مسئله ۸- عمره نیز مانند حج، گاهی واجب و گاهی مستحب است .

مسئله ۹- عمره در آیین اسلام بر کسی که شرایط استطاعت را - آن گونه که در مورد حج بیان می شود (۱) - داشته باشد، یک بار در تمام عمر واجب می شود و وجوب آن مانند وجوب حج، فوری است. و در وجوب آن استطاعت برای انجام حج معتبر نیست، بلکه اگر فرد برای عمره مستطیع باشد، عمره بر او واجب می شود هر چند برای حج مستطیع نباشد، همچنان که عکس آن نیز چنین است، یعنی اگر شخص برای حج استطاعت داشته باشد، ولی برای عمره مستطیع نباشد، باید حج را به جا آورد. این حکم درباره کسانی است که در مکه یا در کمتر از چهل و هشت میلی مکه هستند. ولی برای کسانی که از مکه دور هستند و وظیفه آنان حج تمتع است، هیچ گاه استطاعت عمره از استطاعت حج و استطاعت حج از استطاعت عمره جدا نیست، زیرا حج تمتع مرکب از هر دو عمل است و هر دو باید در یک سال به جا آورده شوند.

مسئله ۱۰- بر شخص مکلف جایز نیست بدون احرام وارد مکه ی مکرمه شود، و اگر در غیر موسم حج می خواهد وارد مکه شود، واجب است

با احرام عمره مفرده وارد شود. دو گروه از این حکم مستثنی هستند:

- ۱- کسانی که مقتضای شغل آنان این است که زیاد به مکه رفت و آمد کنند.
- ۲- کسانی که پس از اعمال حج یا عمره از مکه خارج شده اند و می خواهند در همان ماه انجام حج یا عمره، دوباره وارد مکه شوند.

مسأله ۱۱- تکرار عمره مانند تکرار حج مستحب است، و بین دو عمره وجود فاصله ی معین شرط نیست. ولی بنا بر احتیاط در هر ماه فقط یک عمره برای خود می تواند به جا آورد. و اگر دو عمره برای افراد دیگر انجام دهد یا یک عمره برای خود و یک عمره هم برای دیگری به جا آورد، احتیاط مذکور لازم نیست. بنابراین اگر عمره دوم را به نیابت از دیگری انجام دهد، جایز است نایب در برابر آن اجرت بگیرد و از عمره ی مفرده ی منوب عنه هر چند واجب باشد، کفایت می کند.

۱.

مسأله ۳۴ به بعد.